

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1574 Інтелектуальна власність
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	081 Право

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1574
Назва ОП	Інтелектуальна власність
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Коваль Ірина Федорівна, Легеза Юлія Олександрівна, Серединська Юлія Аркадіївна, Добкіна Катерина Робертівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.03.2023 р. – 03.03.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/1574-intellectual-property.pdf
Програма візиту експертної групи	http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/081/2022-2023/1574-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

КНУ імені Тараса Шевченка – заклад вищої освіти головним стратегічним напрямом діяльності якого є підготовка висококваліфікованих кадрів, сприяння європейській та євроатлантичній інтеграції України, патріотичне виховання і формування цінностей вільного демократичного суспільства, широкого світогляду здобувачів освіти відповідно до сучасних тенденцій розвитку інформаційного суспільства й утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей як важливої передумови до розвитку і захисту держави. ОНП «Інтелектуальна власність» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право за якою проводиться освітня діяльність в Університеті орієнтована на освіту в області вивчення права інтелектуальної власності; формування здатності розв'язувати задачі професійного, дослідницького або інноваційного характеру у сфері права; підготовки студентів, що мають здібності до науково-дослідної роботи; набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти. ОНП акредитується вперше. Була запроваджена в 2019 році. Останнє оновлення відбулося в 2022 р. задля адаптації ОНП до стандарту вищої освіти. Аналіз ОНП вказує на те, що програмні результати навчання були сформовані із залученням стейкхолдерів та з врахуванням досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО. Загалом, ОНП є актуальною та враховує сучасні вимоги ринку праці. ОК складають логічну взаємопов'язану систему. Обсяг ОНП відповідає вимогам законодавства. Правила прийому є чіткими, зрозумілими, оприлюднені на сайті ЗВО. Матеріально-технічна база ЗВО, організація навчання за ОП дозволяють стверджувати про відповідність ОП акредитаційним вимогам. Університет активно сприяє розвитку професійної, викладацької майстерності НПП, шляхом їх залучення до різних міжнародних програм. КНУ імені Тараса Шевченка проводить перегляд ОП із залученням роботодавців шляхом їх участі у наукових заходах та засіданнях кафедр, їх пропозиції беруться до уваги. Правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу визначені в основних нормативно-правових документах ЗВО, знаходяться у відкритому доступі на сайті. Під час акредитаційної експертизи ЕГ було перевірено та уточнено інформацію надану у відомостях самооцінювання, проведено зустрічі зі стейкхолдерами, представниками адміністрації та структурних відділів ЗВО, які забезпечують якість освітнього процесу за ОНП, проаналізовано надані додаткові документи. Це дало можливість зробити висновок про загальну відповідність рівня організації освітнього процесу у ЗВО за цією ОНП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами та позитивними практиками є: 1. на кафедрі налагоджена активна співпраця з роботодавцями, академічною спільнотою, профільними громадськими організаціями, патентними повіреними, адвокатами. Вказані стейкхолдери долучаються до визначення і обговорення СК, ПРН, ОК шляхом надання рецензій, проведення консультацій, участі у засіданнях кафедр, проведення спільних фахових заходів. 2. організація і проведення наукових заходів всеукраїнського і міжнародного рівня з проблематики інтелектуальної власності. 3. серед штатних викладачів і сумісників кафедри є викладачі, які є визнаними в Україні науковцями (академік Орлюк О.П. та ін.), досвідченими практиками у сфері охорони і захисту прав інтелектуальної власності (патентні повірені, судові експерти, адвокати). 4. реальні можливості для проходження здобувачами фахової виробничої практики на підставі договорів/меморандумів, укладених ЗВО з базами практики, в тому числі за профілем інтелектуальної власності. 5. правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень й оприлюднені на офіційному сайті КНУ. 6. наявність наукових досліджень пов'язаних з інтерналізацією діяльності ЗВО науково-викладацьким складом кафедри. 7. оцінювання здобувачів ОНП здійснюється об'єктивно, здобувачі ОНП проінформовані про наявні процедури повторного проходження контрольних заходів. 8. реалізація політики дотримання вимог академічної доброчесності, керівництво ЗВО та НПП кафедр сприяють популяризації академічної доброчесності. 9. здійснення процедур добору НПП та кадрового забезпечення ОНП характеризується прозорістю та дотриманням вимог відкритості та інформаційної доступності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкими сторонами є: 1. особливості ОНП не повною мірою відповідає її назві, не дозволяє чітко відрізнити її від ОП з інтелектуальної власності або права інтелектуальної власності інших ЗВО, а також від ОПП «Інтелектуальна власність», яка реалізується цією ж кафедрою, тому рекомендується більш чітко розмежувати мету і особливості цих програм; 2. в звіті з опитування здобувачів відсутні конкретні розгорнуті пропозиції щодо покращення навчання на ОНП. ЕГ рекомендує ЗВО з'ясувати конкретні розгорнуті пропозиції здобувачів щодо покращення навчання на ОНП, а також обґрунтовувати рішення щодо врахування чи неврахування наданих пропозицій здобувачів, роботодавців, інших стейкхолдерів; 3. в навчальному плані не передбачені кредити для ОК «Комплексний кваліфікаційний іспит за спеціальністю Право». Звертається увага на передбачену Стандартом вимогу мінімальної кількості кредитів (36 кредитів) на дослідницьку компоненту, що вимагає більш чіткого виокремлення такої кількості кредитів в переліку ОК; 4. серед результатів навчання за ОК «Практика» не вказані ПРН-21,22,23, які прямим чином пов'язані з набуттям практичних навичок у сфері права і інтелектуальної власності, тому рекомендується переглянути результати навчання практики; 5. обрання одного з трьох блоків вибіркових дисциплін звужує можливості здобувачів реалізувати своє право на формування індивідуальної траєкторії навчання. ЕГ рекомендує пропонувати здобувачам на вибір не весь блок в цілому, а перелік дисциплін в межах кожного блоку, щоб розширити їх можливості у виборі; 6. наявність технічних проблем із організацією із розміщенням кваліфікаційних робіт магістрів у репозитарії ЗВО, що підтверджено гарантом ОНП та керівництвом Інституту під

час проведення відповідних фокус-опитувань. Рекомендуємо налагодити організаційно-технічне забезпечення розміщення кваліфікаційних робіт здобувачів у Репозитарії ЗВО; 7. відсутність просвітницьких заходів щодо протидії конфліктним ситуаціям та антикорупційним заходам. Рекомендуємо запровадити проведення вказаних заходів задля інформаційної обізнаності здобувачів вищої освіти; 8. організаційно-технічне забезпечення освітнього процесу вимагає підвищення ефективності дотримання принципів інформаційної відкритості та доступності ЗВО, що полягає у необхідності налагодження взаємоузгодженості інформаційних ресурсів КНУ ім. Т.Шевченка, ННІ права при КНУ ім. Т.Шевченка та кафедри Інституту. На момент проведення виїзної акредитації не було виконано вимоги Стандарту 081 "Право" щодо відкритого розміщення магістерських робіт до Репозитарію.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП "Інтелектуальна власність" СО Магістр за спеціальністю Право запроваджена з 2018 р. ОНП 2018 р. і 2021 р. (розміщена на сайті Інституту права, але не затверджена - <http://surl.li/fevzi>) мали мету надати освіту в області вивчення права інтелектуальної власності як соціального явища, його окремих складових (галузей, інститутів) та інструментарію формування економічної політики та економіки підприємства за обраною спеціалізацією із профільним доступом до працевлаштування, підготувати студентів до складання єдиного державного кваліфікаційного іспиту, а студентів із особливим інтересом до наукової роботи – для подальшого навчання за ОНС Доктор філософії». Після затвердження у 17.08.2020 р. Стандарту за спеціальністю Право для СО Магістр об'єктом предметної області визначено право як соціальне явище в цілому, що мало б бути відображено в меті ОНП 2021 р. В ОНП 2022 р. (<http://surl.li/fevyp>) мету було уточнено і розширено - «Надати освіту в області вивчення права інтелектуальної власності сформувати здатність розв'язувати задачі дослідницького та інноваційного характеру у сфері права; підготувати студентів із особливим інтересом до наукової роботи - для подальшого навчання за ОНС Доктор філософії». Така мета відповідає місії та стратегії ЗВО, які визначені в Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 в редакції від 12 грудня 2022 р., щодо формування національної еліти України, підготовки висококваліфікованих кадрів, сприяння європейській та євроатлантичній інтеграції України, повоєнне відновлення і т.д. При цьому назва ОНП - «Інтелектуальна власність» не повною мірою відповідає її меті, де вживається поняття «право інтелектуальної власності», яке не є тотожним поняттю «інтелектуальна власність». ЕГ звертає увагу, що мета ОНП має несуттєві відмінності порівняно з метою ОПП «Інтелектуальна власність», яка реалізується цією ж кафедрою і включає науково-дослідний компонент, тому рекомендується більш чітко розмежувати мету і особливості цих ОП. Під час спілкування гарант пояснив, що унікальність ОНП пов'язується із спеціалізацією в сфері інтелектуальної власності, яка існує лише в декількох ЗВО України, а також підготовкою до вступу на СО PhD. ЕГ звертає також увагу, що визначення мети ОНП з фрази «надати освіту в області ...» зміщує наголос зі змісту підготовки фахівця на просту констатацію надання освітніх послуг і пропонує уточнити мету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

У Відомостях СО зазначено про врахування інтересів та пропозицій здобувачів, випускників, роботодавців, академічної спільноти, інших стейкхолдерів під час формулювання цілей і РН. Наведено різні шляхи взаємодії кафедри з роботодавцями, серед яких і викладачі кафедри, які здійснюють професійну діяльність у сфері ІВ. На запит ЕГ результатів опитування здобувачів надано відповідь ЗВО, згідно якої кожен здобувач проходить опитування не частіше раз на два роки, та не рідше як один раз за період навчання. Аналіз звіту за результатами опитування здобувачів ОНП, проведеного навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень протягом лютого - березня 2021 р. свідчить, що здобувачі вказують більшою мірою про те, що їм невідомо про можливість надання пропозицій щодо покращення ОП та її освітніх компонентів, участі в обговоренні змін до ОП. Тому ЕГ рекомендує доводити до здобувачів інформацію про можливість надання пропозицій і обґрунтовувати їх врахування чи невврахування. Аналіз наданих витягів з протоколу засідання Студентського парламенту Інституту права від 31.08.2022 р. та 20.01.2021 р. щодо погодження внесення змін до ОНП свідчать, що студентське самоврядування бере реальну участь в удосконаленні ОНП, що було підтверджено під час зустрічей з його представниками. Протягом зустрічей в фокус групах представники академічної спільноти (Дорошко Г., НДПВ НАПрНУ) зазначали про активну співпрацю під час спільних заходів, конференцій, участі в засіданнях кафедри з обговорення ОП, керівництва практикою студентів. Стейкхолдери-практики у сфері ІВ (Потоцький М. Національний офіс ІВ, адвокати Молотай

А., Мамуня О., патентний повірений Охромєєв Ю. та ін.) зазначили, що організують спільні заходи з кафедрою, проводять відкриті лекції для здобувачів ОНП, готують студентів для участі у мугкорті. За результатами таких заходів вдосконалюється зміст підготовки здобувачів за ОПП в бік її практикоорієнтованості. Гарант під час зустрічі зазначив, що зокрема, за пропозицією Асоціації патентних повірених почали вивчати питання підготовки заявок на отримання патентів. В Відомостях СОП зазначено про активну співпрацю кафедри з Національною асоціацією адвокатів України, зокрема, залучення адвоката Потоцького М.Ю. до підсумкової атестації здобувачів. Проте конкретних даних про зміст зауважень і пропозицій вказаних стейкхолдерів не наведено. В наявних рецензіях на ОНП підкреслюється важливість підготовки фахівців за цією ОНП, її позитивні сторони, але зауваження і пропозиції також відсутні. З урахуванням наведеного, ЕГ рекомендує ЗВО доводити до здобувачів інформацію про можливість надання пропозицій, з'ясовувати конкретні розгорнуті пропозиції здобувачів щодо покращення навчання на ОНП, а також обґрунтовувати рішення щодо врахування чи неврахування наданих пропозицій здобувачів, роботодавців, інших стейкхолдерів

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз ОНП свідчить, що ПРН містять всі передбачені Стандартом ПРН, а також додаткові -ПРН-21-22-23, які відповідають запитам ринку праці у сфері права ІВ, забезпечують досягнення цілей ОПП загалом. Наведена тематика кваліфікаційних робіт має загалом спеціалізований характер і стосується переважно проблематики ІВ, а не права загалом. В рецензіях і під час зустрічей в фокус групах представники ринку праці, серед яких адвокати, патентні повірені, представники спеціалізованих установ (Потоцький М. Молотай А., Мамуня О., Охромєєв Ю., Дорожко Г.), підтверджують, що спеціалізація у сфері ІВ є унікальною, важливою в сучасних умовах, а ОНП враховує сучасні запити ринку праці, її реалізація дозволяє забезпечити якісну підготовку фахівців. Це засвідчили і працевлаштовані за напрямом ОНП випускники. Галузевий контекст ОНП визначається поглибленою підготовкою здобувачів у сфері права ІВ, що, зокрема, забезпечується завдяки додатковим ПРН. Також галузеві аспекти реалізуються через вибіркові дисципліни, які присвячені саме спеціалізованим питанням у сфері ІВ. З Відомостей СО слідує, що формування мети та ПРН розраховано на підготовку юристів для всієї України, натомість регіональний контекст враховано опосередковано, здійснюється підготовка здобувачів з універсальними можливостями застосування знань та професійної діяльності для країни. Надана інформація і результати інтерв'ювання свідчить, що ЗВО має налагоджену співпрацю з представниками професійної спільноти, органами державної влади, що дозволяє на належному рівні враховувати тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого контексту в процесі визначення цілей і РН. Розгорнута інформація про таку співпрацю міститься на сайті кафедри (<https://ip.law.knu.ua/news>). У Відомостях СО зазначається про врахування досвіду вітчизняних та іноземних ЗВО при розробці цілей програми, ПРН та ОК, зокрема, магістерської програми з інтелектуальної власності та нових технологій Ягеллонського університету щодо міжнародно-правової охорони інтелектуальної власності в контексті орієнтації на право ЄС (ПРН 10, 12), ОП з європейського права інтелектуальної власності Стокгольмського університету, під час консультацій Е.Розатті, яка відвідувала кафедру у 2019 р. Під час інтерв'ювання гарант назвав факти врахування досвіду Інституту Макса Планка, Варшавського університету, застосування досвіду проведення літніх шкіл з ІВ у 2016- 2018 роках за програмою Академії ВОІВ. Проте не конкретизовано які конкретно кращі практики було використано і в якій саме ОП (рік). Серед українських ЗВО вказано про проведення консультацій з Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького, НУ «Одеська юридична академія», з науковими установами (НДІ ІВ НАПрН України), на підставі яких додано ОК «Проблеми теорії права та методологія наукових досліджень у сфері інтелектуальної власності» тощо.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз змісту ОНП різних років свідчить, що ОНП-2021 відтворювала передбачені Стандартом ЗК, СК, ПРН, але не містила додаткових спеціальних компетентностей і додаткових ПРН, які мають забезпечувати досягнення мети ОНП і її особливостей, пов'язаних зі сферою інтелектуальної власності. ОНП 2022 р. відповідає вимогам Стандарту другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право, спеціальність 081 Право, затв. наказом МОН України від 20.07.2022 р. № 643. В ОНП повністю відтворено всі визначені Стандартом ПРН для ОНП, а також додано додаткові ПРН, які забезпечують спеціалізацію у сфері права інтелектуальної власності: ПРН-21. Аналізувати та оцінювати практичні аспекти застосування норм законодавства у сфері охорони прав інтелектуальної власності; ПРН-22. Використовувати знання у сфері інтелектуальної власності з метою розв'язання практичних проблем, пов'язаних охороною та захистом на результати інтелектуальної, творчої діяльності; ПРН-23. Визначати форми та способи захисту прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності. Відтворено всі визначені Стандартом ЗК та СК і передбачені дві додаткові СК: СК-20. Здатність готувати проекти заявочних документів для набуття або оформлення прав інтелектуальної власності; СК-21. Здатність застосовувати акти законодавства та сучасні наукові дослідження у сфері інтелектуальної власності з метою ефективної охорони прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності. Досягнення заявлених обов'язкових і додаткових ПРН забезпечується вивченням обов'язкових ОК, які побудовані переважно таким чином, що кожна ОК поєднує як загальнопрофесійні

аспекти підготовки магістра, так і особливості їх застосування у сфері різних інститутів права інтелектуальної власності, а також вивченням вибіркових дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

В ЗВО діє Стратегічний план розвитку Університету на період 2018-2025 в редакції від 12 грудня 2022 р. і реалізація ОНП сприяє виконанню його завдань. На кафедрі налагоджена активна співпраця з роботодавцями, академічною спільнотою, профільними громадськими організаціями, патентними повіреними, адвокатами. Вказані стейкхолдери долучаються до визначення і обговорення СК, ПРН, ОК шляхом надання рецензій, проведення консультацій, участі у засіданнях кафедр, проведення спільних фахових заходів. Позитивною практикою є організація і проведення наукових заходів всеукраїнського і міжнародного рівня з проблематики інтелектуальної власності. Сильною стороною є і той факт, що серед штатних викладачів і сумісників кафедри є викладачі, які є визнаними в Україні науковцями (академік Орлюк О.П. та ін.), досвідченими практиками у сфері охорони і захисту прав інтелектуальної власності (патентні повірені, судові експерти, адвокати). Це дозволяє актуалізувати зміст ОП з урахуванням тенденцій розвитку і запитів ринку праці. В ОНП поряд з обов'язковими ПРН, передбаченими Стандартом, включено додаткові СК і відповідні ПРН і, що спрямовані на досягнення мети ОНП і забезпечують її спеціалізацію.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Фокус (особливості) ОНП не повною мірою відповідає її назві; не дозволяє чітко відрізнити її від ОП з інтелектуальної власності або права інтелектуальної власності інших ЗВО, від ОПП «Інтелектуальна власність», яка реалізується цією ж кафедрою, тому рекомендується більш чітко розмежувати мету і особливості цих програм. В звіті з опитування здобувачів відсутні конкретні розгорнуті пропозиції щодо покращення навчання на ОНП, а лише надано твердження і відсоток відповідей на нього. В наявних рецензіях на ОНП зауваження і пропозиції стейкхолдерів відсутні. З урахуванням наведеного, ЕГ рекомендує ЗВО з'ясувати конкретні розгорнуті пропозиції здобувачів щодо покращення навчання на ОНП, а також обґрунтувати рішення щодо врахування чи неврахування наданих пропозицій здобувачів, роботодавців, інших стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

За цим критерієм виявлені недоліки, що не є суттєвими, загалом має місце відповідність критерію 1, а саме: мета ОНП корелюють із місією та стратегією ЗВО, при проектуванні та вдосконаленні змісту програми були враховані інтереси стейкхолдерів, сучасні тенденції ринку праці, особливості ОП, програмні результати навчання відповідають вимогам затвердженого Стандарту. При подальшій реалізації ОНП ЕГ рекомендує з'ясувати конкретні розгорнуті пропозиції здобувачів щодо покращення навчання на ОНП, а також обґрунтувати рішення щодо врахування чи неврахування наданих пропозицій здобувачів, роботодавців, інших стейкхолдерів; під час удосконалення ОНП і забезпечити належну кореляцію назви і мети ОНП, більш переконливо визначити унікальність ОНП порівняно з ОПП, яка реалізується цією кафедрою.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП становить 120 кредитів, що відповідає вимогам Стандарту. На дисципліни за вибором здобувачів передбачено 30 кредитів, що складає 25% від загальної кількості кредитів. Це відповідає ст. 62 Закону України «Про вищу освіту». Обсяг освітніх компонентів становить від 3 до 6 кредитів. Стандартом передбачено, що обсяг дослідницької (наукової) компоненти має становити не менше 30 кредитів, тобто 36 кредитів. Гарант під час зустрічі пояснив, що цей обсяг досягається зарахунок кваліфікаційної роботи – 8 кредитів, науково-дослідної практики – 10 кредитів, ОК «Проблеми теорії права та методологія наукових досліджень у сфері інтелектуальної власності» - 3 кредити, а також кредитів з інших ОК, більшість з яких має такий вид роботи, як «наукова робота». Вимоги щодо

навчального навантаження визначено Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://surl.li/fdvxl>). Аудиторне навантаження становить приблизно 31% від загальної кількості годин за ОК, що відповідає п.5.2.5. вказаного Положення. В ОНП і навчальному плані передбачено «Комплексний кваліфікаційний іспит за спеціальністю «Право» (ОК-17), але в навчальному плані не передбачено кредитів для цього. ЕГ рекомендує передбачити в навчальному плані кредити для комплексного кваліфікаційного іспиту. Згідно графіку навчального процесу на цей іспит відводиться 2 тижні, що дорівнює 3 кредитам. Передбачений в ОНП обсяг практики (20 кредитів) і науково-дослідної практики (10 кредитів) відповідає вимогам Стандарту.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру. Перелік ОК розділено на обов'язкові і вибіркові компоненти. Обов'язкові компоненти викладаються протягом 1-3 семестрів, вибіркові - 2-3 семестрів. Науково-дослідна практика передбачена в 2 семестрі, практика – в 4. В 4 семестрі також передбачено кваліфікаційну роботу, комплексний кваліфікаційний іспит. Така послідовність є логічною, дозволяє послідовно досягти мети ОНП і заявлених ПРН, підготувати студентів до складання ЄДКІ. Стандарт вимагає, щоб мінімум 50% обсягу ОП було спрямовано на забезпечення РН за спеціальністю 081 Право, визначених цим Стандартом. Зазначена вимога в ОНП дотримується. Предметні області більшості обов'язкових ОК визначені таким чином, що кожна ОК поєднує як загальнопрофесійні аспекти підготовки магістра права, так і особливості їх застосування у сфері різних інститутів права інтелектуальної власності. Так, зокрема, ОК-01 «Професійна діяльність у сфері ІВ та етика правника», ОК-16 «Актуальні проблеми процесуального права та захист прав ІВ». Розробниками деяких комплексних ОК є два викладачі – з профільних базових дисциплін (зокрема, трудового права) і з права ІВ. Вивчається окремо «Правнича іноземна мова», що є важливим для опанування питань інтеграції до європейського простору, міжнародно-правової охорони, які стосуються особливостей цієї ОНП. Зміст ОК «Правнича іноземна мова» повністю відповідає спеціалізації в сфері ІВ. Все це дозволяє забезпечити досягнення заявленої мети і ПРН як передбачених Стандартом, так і додаткових ПРН, підготувати студентів до складання ЄДКІ. Особливості ОНП, пов'язані з вивченням права інтелектуальної власності і набуття додаткових ПРН, реалізуються також завдяки вибіркоким дисциплінам, які сформовані в три блоки «ІТ-право», «Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності та трансфер технологій», «Правова охорона й захист прав інтелектуальної власності». Ці блоки в цілому охоплюють комплекс питань, які розкривають специфіку правового регулювання відносин у сфері ІВ. Отже, аналіз змісту ОНП, ОК, структурно-логічної схеми свідчить, що освітні компоненти складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Предметна область ОНП визначено як Право. Аналіз освітніх компонентів ОНП та структурно-логічної схеми підтверджує, що зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 081 Право. Із аналізу робочих програм обов'язкових ОК слідує, що їх вивчення дозволяє набути загальних і спеціальних компетентностей, визначених Стандартом, і досягти заявлених ПРН. Додаткові СК (20-21) досягаються в результаті вивчення обов'язкових ОК, в яких присутня складова ІВ (наприклад «Актуальні проблеми процесуального права та захист прав ІВ»), а також підсилюються всіма вибіркокими дисциплінами. Проте ЕГ звертає увагу, що в матриці відповідності для жодної вибіркової дисципліни не відмічено спеціальні компетентності, пов'язані саме з спеціалізацією у сфері інтелектуальної власності (СК-20-21). Зміст ОНП відповідає предметній області, визначеній Стандартом, зарахунок відображення в більшості обов'язкових дисциплін елементів загальної предметної області за спеціальністю «Право». Аналіз робочих програм за ОК, розміщених на сайті кафедри (<http://surl.li/ffhqf>), свідчить, що в деяких з них частково не збігаються ПРН, вказані в РП ОК, і в матриці №5 (в Робочих програмах за ОК-15, ОК-9). Тому ЕГ вказує також на доцільність уточнення матриці відповідності для вибіркоких дисциплін в частині додавання спеціальних компетентностей, пов'язаних саме з спеціалізацією у сфері інтелектуальної власності (СК-20-21), а також рекомендує переглянути зміст підготовки за освітніми компонентами в частині відповідності між ПРН, вказаними в матриці ОНП для конкретної ОК, і в робочих програмах ОК. В ОНП в рубриці «Предметна область спеціалізації» її опис розкрито у такому співвідношенні – Правова охорона і захист прав інтелектуальної власності (70% обсягу програми); Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності та трансфер технологій (30% обсягу програми). Отже, для охоплення предметної області спеціалізації має бути обов'язкове вивчення обох блоків (щоб було 100%), а виходячи зі змісту ОНП і навчального плану ці блоки є взаємовиключними рівнозначними (по 30 кредитів) блоками вибіркоких дисциплін, крім того вони можуть бути не обрані, оскільки є ще третій блок. Тому ЕГ рекомендує уточнити опис предметної області спеціалізації таким чином, щоб обрання будь-якого блоку вибіркоких дисциплін дозволяло повністю охопити предметну область спеціалізації.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОНП передбачає можливість вибору здобувачами навчальних дисциплін. На вибіркові дисципліни передбачено 30 кредитів, що складає 25% від загальної кількості кредитів і відповідає ст. 62 Закону України «Про вищу освіту». Передбачено три блоки вибіркових дисциплін, які вивчаються протягом всіх трьох семестрів: «ІТ право», «Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності та трансфер технологій», «Правова охорона й захист прав інтелектуальної власності». Обсяг кредитів на кожен блок складає 30 кредитів. Запропоновані блоки вибіркових дисциплін посилюють спеціалізацію ОНП за галузевим напрямом права інтелектуальної власності. Перелік вибіркових дисциплін наведено на сайті кафедри за посиланням <http://surl.li/fbuvn>, але без анотацій. На сайті Інституту у вкладці «Вибіркові блоки дисциплін ОС Магістр» за всіма ОП Інституту розміщено описи вибіркових блоків - <http://law.knu.ua/index.php/ua/vybirkovyi-bloky-dystsyplin-os-mahistr>. ЕГ вважає, що більш зручно для користувачів розміщувати перелік вибіркових блоків і їх описи в одному місці. РП обраних вибіркових дисциплін розміщено на сайті кафедри <http://surl.li/ffrno>. За результатами опитування здобувачів за ОНП в 2021 встановлено, що 9% опитаних певною мірою не погодилися з тим, що знайомі з процедурою обрання вибіркових дисциплін, 18% не знають про таке. Тому ЕГ рекомендує забезпечити належне інформування здобувачів про процедуру обрання, яка визначена в п. 3.7. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. За наданими результатами опитування здобувачів 36% опитаних не погоджуються з тим, що процедура вільного вибору дисциплін для них зрозуміла і цілком доступна. Тому ЕГ рекомендує зробити процедуру вибору більш зрозумілою і доступною для всіх здобувачів. В ЗВО встановлені обґрунтовані обмеження щодо мінімальної і максимальної кількості здобувачів, які можуть обрати дисципліну. Під час інтерв'ювання здобувачі підтвердили, що здійснювали самостійний вибір вибіркових дисциплін. Проте враховуючи кількість здобувачів за ОНП (1 курс – 16, 2 курс – 11) і встановлені в ЗВО обмеження для мінімальної кількості здобувачів для вивчення вибіркових дисциплін слід констатувати, що можливість для врахування вибору кожного здобувача обмежена. В 2022 р. було сформовано групу лише для одного блоку «ІТ-право» (розпорядження Директора НН Інституту права від 21.10.2022 р.). Враховуючи такі обмеження ЕГ рекомендує пропонувати здобувачам на вибір не весь блок в цілому, а перелік дисциплін в межах кожного блоку, щоб розширити їх можливості у виборі.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОНП передбачено проходження практики в обсязі 30 кредитів, з яких 20 кредитів – практика, 10 кредитів – науково-дослідна практика. Це відповідає вимогам Стандарту. НД практика передбачена в 2 семестрі, вона спрямована на досягнення ПРН-1-2-8-17-19-20. Ці результати досягаються завдяки, зокрема, підготовки тез, наукової статті, участі у наукових заходах тощо. Проте серед орієнтовних завдань не зазначені такі, що дозволяють отримати компетентності з викладання спеціальних дисциплін у закладах освіти. Хоча випускники зазначали, що вони під час проходження практики залучались до проведення занять, готували плани занять, тести тощо. ЕГ рекомендує передбачити для НД практики завдання, що дозволяють досягти заявлений для такої практики ПРН-20. Звітними документами здобувача є: звіт; щоденник; документ, підготовлений за підсумками виконання індивідуального завдання. Під час проходження другого виду практики досягаються ПРН-1-8-13-18. Як результати практики не вказані інші ПРН, які безпосередньо пов'язані з практичною діяльністю в межах спеціалізації, а саме: ПРН-21. Аналізувати і оцінювати практичні аспекти застосування норм законодавства у сфері охорони прав ІВ. ПРН-22. Використовувати знання у сфері ІВ з метою розв'язання практичних проблем, ПРН-23. Визначати форми і способи захисту прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності. ЕГ рекомендує переглянути результати навчання практики, з доповненням їх ПРН-21-22-23. В ЗВО практична підготовка регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (п. 4.5). Особливості проходження практики за ОНП визначені в Робочій навчальній програмі проходження практики, яка затверджена заступником директора ННІП. Практика полягає в самостійній роботі здобувача, консультаціях із керівником практики від Інституту та керівником від бази практики. Здобувачу видається індивідуальне завдання. По закінченню практики здобувачі звітують перед керівником і комісією. Звітними документами є: характеристика, видана керівником практики від бази практики; щоденник практики; звіт про проходження практики; документ, складений за підсумками виконання індивідуального завдання. Базами практики виступають підприємства, установи і організації, органи державної влади, судові установи, з якими ННІ права уклало договори про співпрацю. На запит ЕГ надано перелік підприємств, організацій, установ, з якими укладено договори для проходження практики за спеціальністю, а також приклади укладених договорів/ меморандумів. Окрім проходження практики, при опануванні дисциплін передбачено семінарські заняття і практичні завдання з розв'язання казусів/задач. Практико-орієнтоване навчання забезпечується і завдяки участі у викладанні викладачів, значна частка з яких практикуючими фахівцями у сфері ІВ. Поширена практика зустрічей здобувачів освіти з практиками на відкритих лекціях, під час круглих столів тощо (інформація про заходи розміщена на сайті кафедри - <https://ip.law.knu.ua/news>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Ознайомлення з ОНП свідчить, що на забезпечення соціальних навичок (soft skills) здобувачів спрямовані як загальні, так і спеціальні компетентності. При спілкуванні з усіма фокусгрупами підтверджено, що розвиток softskills реалізується у рамках участі здобувачів в конференціях, професійних тренінгах, круглих столах, практикумах тощо. Набуття соціальних навичок забезпечують вибіркові дисципліни, а також обов'язкові ОК, зокрема, ОК-01 «Професійна діяльність у сфері інтелектуальної власності та етика правника», ОК-09 «Актуальні проблеми процесуального права та захист прав інтелектуальної власності», ОК-07 «Практика».

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Т.Г. Шевченка визначено можливість присвоєння професійної кваліфікації "юрист".

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Для досягнення результатів навчання за ОНП закріплено 120 кредитів. На обов'язкові компоненти відведено 90 кредитів, на дисципліни за вибором здобувачів – 30 кредитів. Обсяг освітньої підготовки розподілено таким чином, що протягом 1-3 семестрів вивчаються обов'язкові компоненти, у 2-3 семестрі до них додаються вибіркові. Науково-дослідна практика передбачена в 2 семестрі, під час якої студенти починають працювати над кваліфікаційною роботою магістра (10 кредитів), проходження практики – в 4 семестрі (20 кредитів). В 4 семестрі також передбачено виконання і захист кваліфікаційної роботи (8 кредитів), комплексний кваліфікаційний іспит за спеціальністю «Право». Проте в ОНП і навчальному плані не передбачено кредитів для комплексного іспиту. Згідно графіку навчального процесу на цей іспит відводиться 2 тижні, що має дорівнювати 3 кредитам. Такий розподіл обсягу ОК видається виправданим і доцільним, дозволяє послідовно оволодіти заявленими компетентностями, враховувати вимоги Стандарту, подовжену тривалість навчання для ОНП протягом 4 семестрів. Аналіз і порівняння кількості годин навантаження, вказаних в робочих програм ОК і в навчальному плані, засвідчив їх співпадіння. Слід звернути увагу, що в робочих програмах всіх ОК конкретизовані питання/завдання для самостійної роботи здобувачів, які відповідають тематичному плану лекцій і семінарських занять. Співвідношення аудиторного навантаження і самостійної роботи складає 0,31:0,69.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У Відомостях СО зазначено, що підготовка за дуальною формою за ОНП не передбачена

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг навчання за ОК протягом чотирьох семестрів розподілено таким чином, що дозволяє послідовно оволодіти заявленими ПРН відповідно до мети ОНП і її основного фокусу. Створено реальні можливості для проходження здобувачами фахової виробничої практики на підставі договорів/меморандумів, укладених ЗВО з базами практики, в тому числі за профілем інтелектуальної власності. За ОНП реалізуються широкі можливості для набуття здобувачами навичок soft skills шляхом участі в різних заходах спільно, зокрема, в науково-практичних конференціях, круглих столах, які проводяться кафедрою, практико-орієнтованих тренінгах, літніх школах з інтелектуальної власності щодо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

В навчальному плані не передбачені кредити для ОК «Комплексний кваліфікаційний іспит за спеціальністю Право». Звертається увага на передбачену Стандартом вимогу мінімальної кількості кредитів (36 кредитів) на дослідницьку компоненту, що вимагає більш чіткого виокремлення такої кількості кредитів в переліку ОК. З'ясовано, що серед результатів навчання за ОК «Практика» не вказані ПРН-21-22-23, які прямим чином пов'язані з набуттям практичних навичок у сфері права і інтелектуальної власності, тому рекомендується переглянути результати навчання практики. ЕГ вказує на доцільність уточнення матриці відповідності для вибіркових дисциплін в частині додавання спеціальних компетентностей, пов'язаних саме з спеціалізацією у сфері інтелектуальної власності (СК-20-21). Серед завдань для науково-дослідної практики не передбачено завдання, що дозволяють досягти заявлений ПРН-20 щодо педагогічних компетентностей. Через об'єктивні обмеження на мінімальну кількість здобувачів, які можуть обрати вибіркову дисципліну, і незначний контингент здобувачів за ОНП, обрання одного з трьох блоків звужує можливості здобувачів реалізувати своє право на формування індивідуальної траєкторії навчання. Тому ЕГ рекомендує пропонувати здобувачам на вибір не весь блок в цілому, а перелік дисциплін в межах кожного блоку, щоб розширити їх можливості у виборі. ЕГ звертає увагу, що опис в ОНП предметної області спеціалізації викладений таким чином, що обрання будь-якого блоку вибіркових дисциплін не дозволяє повністю охопити предметну область спеціалізації.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла висновку про відсутність суттєвих недоліків за Критерієм 2, а також про наявність позитивних практик і слабких сторін, які не є суттєвими. При подальшій реалізації ОНП ЕГ рекомендує передбачити в навчальному плані кредити для комплексного кваліфікаційного іспиту; переглянути результати навчання, які мають досягатись під час проходження практики, і доповнити їх передбаченими ОНП ПРН-21-22-23. Серед завдань для науково-дослідної практики рекомендується передбачити завдання, які дозволять досягти заявлений ПРН-20 щодо педагогічних компетентностей. ЕГ вказує на потребу більш чіткого виокремлення 36 кредитів в переліку ОК на дослідницьку компоненту для виконання вимог Стандарту. ЕГ рекомендує пропонувати здобувачам на вибір не весь блок в цілому (за наявності трьох блоків), а перелік дисциплін в межах кожного блоку, щоб розширити можливості здобувачів у виборі, а також розміщувати поряд з назвами вибіркового дисциплін / блоків їх анотації в одному місці (вкладці на сайті кафедри або Інституту). Рекомендується уточнити опис предметної області спеціалізації таким чином, щоб обрання будь-якого блоку вибіркового дисциплін дозволяло повністю охопити предметну область спеціалізації.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до ЗВО загалом та за ОНП «Інтелектуальна власність» для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра за спеціальністю 081 Право прийняті в установленому порядку та розміщені на офіційному сайті закладу (<http://surl.li/beohn>). Їх зміст викладено чітко, зрозуміло та послідовно. Дискримінаційних положень у тексті документу не виявлено. Правила прийому містять вичерпний перелік категорій осіб, які користуються спеціальними умовами вступу. З рейтинговими списками вступників можна ознайомитися на сайті університету (<https://vstup2022.edbo.gov.ua/offer/990184>). Спількування із здобувачами вищої освіти підтвердило прозорість роботи приймальної комісії, відкритість її діяльності.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Вступ до магістратури за спеціальністю 081 Право наразі здійснюється за результатами МКТ. Правила прийому враховують потреби саме ОНП Інтелектуальна власність. Для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 081 «Право» приймаються особи, які здобули ступінь бакалавра з спеціальностей 081 «Право» або 293 «Міжнародне право», напрямів 6.030401 «Правознавство», 6.030202 «Міжнародне право». (Тестові завдання з права магістерського комплексного тесту укладаються відповідно до Програми предметного теста єдиного фахового вступного випробування для вступу на спеціальності 081 «Право» та 293 «Міжнародне право», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 3 лютого 2022 року № 107. Тестові завдання з іноземних мов магістерського комплексного тесту укладаються відповідно до програми єдиного вступного іспиту з іноземних мов для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України 28 березня 2019 року № 411.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюється Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у КНУ імені Тараса Шевченка затвердженого ректором 29.06.2016р. (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk). Результати кредитної мобільності визнаються за підсумками здобуття кредитів ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень студентів. Так, відповідно до п.п. 2.7 п.2 Перезарахування кредитів відбувається автоматично на основі Договору про навчання, Договору про практику/стажування. Для Учасника, який подає до Університету Академічну довідку про зараховані результати навчання в іншому вищому навчальному закладі, з яким немає діючого Договору про співпрацю, перезарахування кредитів здійснюється предметною комісією відповідно до п. 5.5 цього документу. Також в ЗВО присутня академічна

мобільність, є підписані міжнародні договори з багатьма зарубіжними університетами-партнерами. В ЗВО є програми Міжнародної кредитної мобільності: ERASMUS + KA171 Віденський університет, Австрія; ERASMUS + Упсальський університет, Швеція; ERASMUS + KA107 Університет Яна Кохановського в Кельцах, Польща. Нажаль у зв'язку з епідеміологічною ситуацією у світі та воєнним станом дані можливості не використовувалися здобувачами вищої освіти. На акредитуемій ОНП не було випадків перезарахування результатів навчання.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Встановлено, що в ЗВО наразі відсутній документ, що регулює правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Аналіз "Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка" (<http://surl.li/dkooe>) показав, що даний документ не встановлює чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, хоча і містить у глосарії визначення терміну "неформальне навчання". У звіті самооцінювання зазначено, що ЗВО не обмежує академічної свободи щодо внесення до робочої програми освітнього компоненту рекомендацій щодо можливого (як альтернативний варіант освітньої траєкторії) опанування окремих результатів навчання шляхом інформальної освіти або завдяки участі у програмах неформальної освіти. Визнання і оцінювання таких результатів (за умови схвалення кафедрою) здійснюється в межах тієї складової оцінки, яка відведена для поточного контролю згідно робочої програми, однак не може замінити процедур підсумкового оцінювання. На фокус групах було з'ясовано, що здобувачі даної освітньої програми проходили різні курси рекомендовані НПП з отриманням сертифікату, але на кафедру не зверталися. Практики застосування вказаних правил на ОНП відсутні, що свідчить про низький рівень обізнаності здобувачів про можливість визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень й оприлюднені на офіційному сайті КНУ. Відповідними нормативними документами ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Під час провадження освітньої діяльності за освітньою програмою «Інтелектуальна власність» відсутня практика залучення здобувачів вищої освіти до міжнародних програм академічної мобільності. З урахуванням цього, ЕГ рекомендує активізувати роботу ЗВО щодо залучення здобувачів до програм міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Встановлено загальну відповідність ОНП Інтелектуальна власність другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» Критерію 3. Виявлені недоліки не є суттєвими в контексті 3 критерію.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Організація освітнього процесу за ОНП здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка від 11.04.2022 р. (https://www.knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), що відповідає вимогам студентоцентрованого підходу та гарантує здобувачам

вищої освіти вибір особистої траєкторії навчання. Відділ забезпечення якості освіти (<https://knu.ua/ua/departments/eqad>) разом з Навчальною лабораторією соціальних та освітніх досліджень (<http://surl.li/iptf>) проводить опитування щодо дотримання студентоцентрованого підходу, якості освіти тощо та публікує їх результати на сайті ЗВО (<http://surl.li/deqop>). Останнє опитування здобувачів ОНП «Інтелектуальна власність» було проведено в березні 2021р. (<http://surl.li/fjlx>). За результатами анкетування та онлайн-зустрічей ЕГ було встановлено, що здобувачі задоволені методами навчання і викладання за ОП, їх академічна свобода реалізується через можливість обирати навчальні дисципліни (<https://law.knu.ua/ua/vybirkovy-bloky-dystsyplin-osmahistr>), обирати місце проходження практики, тему кваліфікаційної роботи тощо. Академічна свобода НПП знаходить свій прояв у можливості викладачів надавати свої пропозиції щодо внесення змін до ОНП, в тому числі пропонувати нові освітні компоненти. Аналіз робочих програм освітніх компонентів засвідчив, що викладачі в основному використовують під час практичних занять - експрес опитування, тестування, розв'язання казусу, доповідь, а при самостійній роботі роблять акцент на роботі з навчально-методичною літературою, написанні наукових робіт. За результатами опитування щодо методів навчання та викладання, здобувачі загалом задоволені (<http://surl.li/fjlx>). Форми та методи навчання та викладання за ОП сприяють досягненню заявлених у ній цілей та програмних результатів навчання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання міститься в ОНП, яка знаходиться у відкритому доступі на сайті ЗВО (<http://surl.li/fevyp>), а загальні та спеціальні компетенції, порядок та критерії оцінювання освітніх компонентів у робочих програмах обов'язкових дисциплін, що розміщені на google disk (<http://surl.li/fjujt> 2020-2021н.р.), на сайті кафедри (<http://surl.li/ffhqf> 2022-2023н.р.) та вибіркового ОК, з якими ЕГ ознайомилася в наданих документах на запит ЕГ. При ознайомленні з програмами було виявлено, що рекомендована література в програмах містить посилання на російськомовні джерела та застарілу літературу. За рекомендацією ЕГ гарант розмістив робочі програми обов'язкових та вибіркового ОК дисциплін 2022-2023 н.р. на сайті кафедри (<http://surl.li/fjvkm>). Існує плутанина з розміщеною інформацією на сайті кафедри, на сайті інституту. На зустрічах з академічним персоналом та зі здобувачами освіти було встановлено, що інформація щодо форм і методів навчання, поточного, проміжного та підсумкового контролю доводиться до відома магістрів перед початком вивчення дисципліни на першому занятті. Також фокус група здобувачів вищої освіти засвідчила, що здобувачі сайтом кафедри задля ознайомлення з програмами не користуються.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

ЗВО сприяє поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОНП. Проаналізувавши інформацію, розміщену на сайті ЗВО ЕГ було встановлено, що в Університеті функціонує Наукове товариство студентів та аспірантів (<http://ntsa.univ.kiev.ua/>), але остання публікація товариства була 2016 року. Кафедра Інтелектуальної власності всіляко сприяє залученню здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до наукових досліджень як одноосібно, так і у співавторстві з викладачами. Наприклад, завідувач кафедрою Козинець А. разом зі студенткою Сидоренко А. опублікували статтю "Правова охорона географічних зазначень: новели за законодавством України" (<http://www.inprojournal.org/uk/1-111-2020/>); студентка Іваницька Х. опублікувала статтю "Правове регулювання створення та діяльності інноваційних кластерів в Україні" (<http://www.inprojournal.org/uk/1-111-2020/>). Також ЗВО надає можливість безкоштовної публікації наукових робіт для усіх студентів у Віснику КНУ Серія Юридичні науки. (<https://www.academia.edu>). Крім того навчання та дослідження відображені у виконанні здобувачами магістерської роботи, яка передбачена ОНП та вимагає від здобувача проведення наукових досліджень з обраної тематики роботи. Підтвердження публікацій в конференціях ЗВО отримано не було.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відповідно до п.3 Наказу ЗВО №729-32 від 11.08.2017р. (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf) робоча програма навчальних дисциплін оновлюється максимум раз на 2 роки. Наказом затверджено форму та зміст робочих програм навчальних дисциплін. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу робочі програми навчальних дисциплін оновлюються раз на рік за результатами моніторингу. Відомості про самооцінювання ОНП засвідчують, що освітні компоненти програми оновлюються викладачами на основі їхніх наукових досягнень і сучасних практик через підвищення кваліфікації, стажування у вітчизняних ЗВО чи за кордоном, участі у конференціях, публікацій власних наукових досліджень, змін національного законодавства та міжнародного права тощо. Робочі програми містять посилання на науковий доробок НПП. Під час зустрічі з академічним персоналом було підтверджено, що вони оновлюють зміст лекційного матеріалу та корегують назви дисципліни виходячи зі змін в законодавстві. Наприклад, викладач Остапенко Г.З. повідомила про зміну назву дисципліни «Державна система правової охорони інтелектуальної власності» на «Актуальні проблеми конституційного права. Національна система правової охорони інтелектуальної власності» у зв'язку з розбудовою

національної системи правової охорони інтелектуальної власності на зміну державній системі. Викладач Заярний О.А. на практичних заняттях з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми інформаційного права, адміністративного права та судочинства» разом зі студентами використовує актуальні кейси за результатами своєї практичної діяльності.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Для сприяння розвитку міжнародного співробітництва у сфері освіти та науки функціонує Відділ міжнародних зв'язків (<http://international.knu.ua/>) та Відділ академічної мобільності (https://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=75&lang=uk), на веб-сторінках яких розміщується інформація про міжнародних партнерів, адреси стипендійних сайтів, семінарів з міжнародними фахівцями. Встановлено, що здобувачі залучаються до прослуховування лекцій запрошених іноземних професорів, провідних правознавців. Так в 2019 році здобувачі за ОНП прослухали лекцію визнаного фахівця у сфері права інтелектуальної власності Елеонори Розаті, щодо Директиви про авторське право на єдиному цифровому ринку. Крім цього інтернаціоналізація відбувається шляхом проведення міжнародних науково-практичних заходів, стажуванні; стажуванні НПП у закордонних університетах. У жовтні 2021 р. представники кафедри Майданик Л.Р., Зеров К.О. та Кашинцева О.Ю. взяли участь у заході (workshop) в рамках проекту Інституту інновацій та конкуренції імені Макса Планка (Мюнхен, Німеччина), на якому презентували свої досягнення в рамках проекту з випуском колективної англомовної монографії «Competition and Intellectual Property (IP) Law in Ukraine», що видана у країні ЄС (<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-662-66101-7#about-authors>); у травні 2019 року викладач Носік Ю.В. перебував у відрядженні до Університету св. Мартіна (Universidad de San Martin) (м. БуеносАйрес, Аргентина), де взяв участь в роботі Всесвітнього кампусу з прав людини (<https://ip.law.knu.ua/news/assignment-to-the-University-of-Argentina>); викладач Остапенко Г.З отримала грант на проведення досліджень від Британської академії наук та CARA, Queen Mary University of London в галузі правової охорони патентування.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Позитивним є те, що отримані в результаті опитувань результати узагальнюються, викладаються у текстовій формі та у формі діаграм, що підвищує їх наочність при ознайомленні з ними, а кожне опитування супроводжується аналізом результатів. Сильною стороною є наявність наукових досліджень пов'язаних з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО науково-викладацьким складом кафедри.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною є відсутність моніторингу робочих програм навчальних дисциплін; здобувачі вищої освіти за аналізованою ОП не демонструють прикладів академічної мобільності; відсутність узгодженості інформації на сайтах кафедри, інституту, Університету. ЕГ рекомендує оновлювати літературу робочих програм і слідкувати за її актуальністю для здобувачів вищої освіти; звернути увагу здобувачів вищої освіти на можливості дистанційного навчання у зарубіжних вищих навчальних закладах; привести у відповідність інформацію на сайтах і актуалізувати її.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ЕГ врахувала певні позитивні практики і сильні сторони, подану інформацію стосовно змісту і форм навчання, представлену активну міжнародну позицію. В Університеті наявні достатні інституційні можливості задля усунення зазначених недоліків до критерію 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

В результаті дистанційного інтерв'ювання гаранта ОНП, НПП Університету та здобувачів ЕГ встановило, що на належному рівні реалізується Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка від 11.04.2022 р., Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Т. Шевченка. ЕГ встановило, що здійснення організації освітнього процесу в умовах карантинних обмежень в Університеті відбувається відповідно до вимог Тимчасового порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання, затвердженого наказом Ректора від 21.05.2020 року № 328-32 http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20dyst_techn.pdf. Згідно із нормативними актами Університету встановлюються такі форми контрольних заходів з навчальних дисциплін, як форми діагностичного, поточного і підсумкового контролю, реалізація яких дозволяє забезпечити ефективний рівень опанування дисциплінарних компетентностей та досягнення відповідних результатів навчання, встановлені ОНП. Встановлення критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти за ОНП відповідає змісту та вимогам Положенні про організацію освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка від 11.04.2022 р., та відображено у змісті обов'язкових та вибіркового РПНД. В ході опитування фокус-груп ЕГ підтвердило, що здійснення перевірки досягнення ПРН відбувається за декілька етапів, першим із яких є реалізація таких форм поточного контролю та оцінювання, як доповідь, експрес опитування, розв'язання казусу (задачі), тестування, наукова робота (есе, реферат), модульна контрольна робота (підсумкова контрольна робота), що максимально дозволяє здобувачам здобути 40 балів. Перехід до другого етапу оцінювання, до заліково-екзаменаційної, пов'язується із виконанням здобувачем вимоги про здобуття за результатами поточного оцінювання не менше, ніж 24 балів. В Інституті запроваджено уніфікований підхід до проведення підсумкового контролю (заліків, екзаменів), що реалізується шляхом виконання здобувачами письмової роботи (максимальна оцінка за яку має бути не більше 60 балів). Таким чином, сумарно здобувач може отримати до 100 балів. Опитування здобувачів та випускників ОНП дозволило ЕГ встановити наявність запиту від здобувачів щодо створення можливості відмежування поточного та підсумкового контролю.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На час проведення експертизи діє Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти. Форми ОНП відповідають вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/081-pravo-magistr-643-20072022.pdf>. До форм атестації, що застосовуються на ОНП, віднесено проведення державного іспиту, а також, як Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для другого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти підготовка та захист кваліфікаційної наукової роботи. Навчання за ОНП дозволяє здобувачам за умови опанування освітніх компонентів вибіркового блоку на рівні не менше, ніж 75 балів, здобути професійну кваліфікацію «молодший науковий спеціаліст». ЕГ встановило, що застосування такої процедури створює конкурентне середовище серед здобувачів та сприяє підвищенню загального балу оцінювання. Зазначена процедура із присвоєння професійною кваліфікації, на думку гаранта ОНП та керівництва Інституту, є додатковою можливістю для студентів, за умови обрання студентом одного із вибіркового блоків дисциплін навчального плану даної освітньої програми, складання студентом всіх форм контролю з оцінкою не нижче «75» балів, проходження практики з оцінкою не нижче «75» балів, проходження підсумкових атестацій з оцінкою не нижче «75» балів, окремим рішенням екзаменаційної комісії студенту може бути присвоєно професійну кваліфікацію «молодший науковий спеціаліст». ЕГ встановило, що порядок підготовки кваліфікаційної роботи магістра регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка від 11.04.2022 р. http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf. В ході опитування фокус-груп виїзної акредитаційної експертизи ЕГ зробило висновок, що затвердження тем та керівників кваліфікаційних робіт відбувається за рішенням Вченої ради Інституту не пізніше, ніж до початку останнього семестру навчання за ОНП. Відповідно до п.2.2. Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУ імені Тараса Шевченка до системи робочих органів та уповноважених комісій, що сприяють дотриманню принципів академічної доброчесності, відносяться: 1) постійна комісія Вченої ради з питань етики Університету; 2) комісії з академічної доброчесності; 3) НМК ННІ права, - що дозволяє зробити висновок про її багаторівневість.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ встановило відсутність єдиного інформаційного освітнього середовища задля забезпечення дистанційного та аудиторного навчання в Інституті. Потреби в інформаційному забезпеченні освітнього процесу для здобувачів ОНП вирішується за допомогою ресурсів ZOOM, GoogleClassRoom, Youtube, сайту кафедр Інституту та Університету. До освітнього процесу та його організації активно залучається староста групи, який сприяє комунікації між здобувачами та НПП. Під час опитування фокус-груп ОНП експертами було встановлено, що критерії оцінювання та

форми контрольних заходів оголошуються на початку курсу вивчення відповідної дисципліни, а також визначаються в РПНД, які доступні на сайті кафедри <http://surl.li/fftuh>. Контрольні заходи проводяться у визначені графіком освітнього процесу строки. Досягнення об'єктивності та неупередженості екзаменаторів відбувається за рахунок реалізації комплексу заходів: публічного сповіщення результатів оцінювання участі здобувачів у проведенні аудиторних занять; індивідуального підходу до визначення кола завдань, що опановують здобувачі ОНП самостійно та індивідуально; варіативності форм поточного контролю тощо. ЕГ встановила, що результати оцінювання під час семестрового контролю мають бути внесені до заліково-екзаменаційних відомостей і (крім негативних результатів) – до залікової книжки (індивідуального навчального плану) здобувача освіти; перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається. В Інституті діє процедура оскарження результатів поточного оцінювання, що передбачено п.7.2.1 Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка від 11.04.2022 р.. Здобувачі підтвердили інформаційну обізнаність про наявність процедури оскарження, що полягає у можливості звернення до декана/директора свого структурного підрозділу з умотивованою заявою щодо неврахування оцінювачем важливих обставин при оцінюванні. Встановлено, що за період навчання здобувачів за ОНП, що акредитується, оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів не було. Конфлікту інтересів не виникало. Кредити ЄКТС НД зараховується, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. У розділі 7 РПНД міститься детальний опис критеріїв оцінювання. В умовах воєнного часу з метою оптимізації освітнього процесу було видано Наказу ректора Університету від 10 березня 2022 року #147-32 «Про організацію освітнього процесу у період з 14 березня по 1 квітня 2022 року» https://ip.law.knu.ua/home/online-courses_ip_it, що дозволяло проходження онлайн-курсів та їх зарахування до поточних та підсумкових результатів оцінювання здобувачів. Однак реалізація зазначеного наказу не відбулась, за свідченням гаранта ОНП та здобувачів ОНП. Результати оцінювання та проведення державних екзаменаційних іспитів, захисту кваліфікаційних робіт є предметом обговорень на засіданнях кафедри інтелектуальної власності та інформаційного права Інституту (протокол №10 від 16.01.2022).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО популяризує академічну доброчесність, зокрема через впровадження таких заходів, як: інформаційно-роз'яснювальна робота щодо неприпустимості порушення норм академічної доброчесності; перевірка змісту робіт здобувачів на відповідність до вимог щодо оформлення та цитування джерел; навчання здобувачів академічного письма з роз'ясненням того, що необхідно знати для недопущення плагіату; обов'язкова перевірка усіх статей у періодичних науково-фахових виданнях, тез доповідей, наукових робіт на відсутність плагіату; анонімні опитування викладачів та здобувачів відділом внутрішнього забезпечення якості вищої освіти https://drive.google.com/file/d/1-58tmRXrps_flv7N1xnm6LzxRdHc4cz_/view. До актів КНУ імені Т. Шевченка, що регламентують політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, відносяться: Положення про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ імені Т.Шевченка; Положення про забезпечення дотримання академічної доброчесності у КНУ імені Т.Шевченка: <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2104>; Етичний кодекс університетської спільноти: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf> Гарантом ОНП, відділом забезпечення якості вищої освіти, НПП кафедр Інституту постійно здійснюється інформаційно-роз'яснювальна робота щодо необхідності дотримання норм академічної доброчесності. ЕГ встановило, що перевірка наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та інших робіт на наявність критично допустимих запозичень та встановлення рівні оригінальності наукових текстів ведеться за допомогою системи Unicheck, що для здобувачів ОНП є безоплатним. В ході інтерв'ю із публічною адміністрацією Університету, здобувачів ОНП та її випускників ЕГ встановило, що пріоритетним для оцінки рівня та ступеня оригінальності наукових текстів вирішальне значення має висновок наукового керівника відповідного проекту. Однак при цьому застосовується технічний показник рівня оригінальності текстів, що встановлюється емпіричним шляхом та є варіативним кількісним показником та не повинен перевищувати 40-50%. В Інституті передбачена процедура реагування на прояви недотримання вимог академічної доброчесності та виявлення плагіату, що передбачає надання можливості здобувачеві ОНП доопрацювати науковий проект. В ЗВО постійно проводяться опитування здобувачів щодо обізнаності у питаннях дотримання академічної доброчесності <https://office.naqa.gov.ua/04f621a4-7335-4723-8845-7edcb93e7383> Кваліфікаційні роботи магістрів мають бути розміщені у Репозитарії Університету <https://ir.library.knu.ua/knurepo/handle/123456789/222>

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

ЕГ встановила в Університету наявність відповідної документації, що встановлюють критерії оцінювання та форми проведення контрольних заходів здобувачів вищої освіти. Визначені в актах Університету та Інституту вимоги щодо форм, методів та критеріїв оцінювання є зрозумілими для здобувачів ОНП. Оцінювання здобувачів ОНП здійснюється об'єктивно, здобувачі ОНП проінформовані про наявні процедури повторного проходження контрольних заходів. ЕГ встановило відсутність випадків конфліктних ситуацій щодо здійснення оцінювання на ОНП. В Інституті реалізується врегульована політика дотримання вимог академічної доброчесності, керівництво

ЗВО та НПП кафедр сприяють популяризації академічної доброчесності. Технологічні рішення для перевірки унікальності та наявності запозичених частин тексту є ефективними та доступними для здобувачів вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На момент проведення акредитаційної експертизи ЕГ встановило наявність технічних проблем із організацією із розміщенням кваліфікаційних робіт магістрів у репозитарії КНУ імені Т.Шевченка, що підтверджено гарантом ОНП та керівництвом Інституту під час проведення відповідних фокус-опитувань. Рекомендації: Налагодити організаційно-технічне забезпечення розміщення кваліфікаційних робіт здобувачів у Репозитарії КНУ імені Т.Шевченка.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП узгоджена із якісними та кількісними критеріями відповідності підкритеріїв 5.1-5.4 «Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність за освітньою програмою» та відповідає Критерію 5 з недоліками, що мають характер організаційно-технічного забезпечення освітнього процесу.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

На підставі результатів здійснених опитувань впродовж акредитації, аналізу відомостей самоаналізу та наданої інформації на запити ЕГ акцентує увагу на належному рівні професійної та академічної кваліфікації НПП ОНП. Здійснення конкурсного добору НПП відбувається згідно із вимогами чинного законодавства України (зокрема, положень Постанови КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30 грудня 2015 р. № 1187), а також вимог локальних актів (а саме Порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1863> та Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад : КНУ імені Тараса Шевченка <https://science.knu.ua/news/official/3208/>). Оголошення про проведення конкурсу, терміни та його умови розміщуються на офіційному сайті Університету із дотриманням нормативних строків. Викладання обов'язкових ОК ОНП забезпечується викладачами, з яких 7 чоловіків та 9 жінок. На ОП викладає 12 НПП з науковим ступенем кандидата юридичних наук чи ступенем доктора філософії у сфері права та 4 НПП з науковим ступенем доктора юридичних наук. ЗВО вживає заходів із забезпечення умов для професійного розвитку НПП шляхом надання можливостей: проходження стажування у провідних установах зарубіжних держав та України; підвищення викладацької майстерності в Центрі підвищення кваліфікації при Інституті післядипломної освіти <http://www.ipe.knu.ua/pidvyshhennya-kvalifikatsiyi.html>; організації проведення тренінгів, семінарів, «круглих столів» тощо. ЕГ встановило, що НПП, задіяні на ОНП, впродовж останніх п'яти років брали участь у проведенні науково-педагогічних стажувань у країнах Євросоюзу та України, що підтверджується відповідними документами (зокрема, гарант ОНП А.Кодинець з 2.09.2019 по 31.12.2019 р. проходив стажування у НДІ ІВ НАПрН України (м. Київ)).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Організація конкурсного добору НПП відповідно до положень Порядку конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУ імені Тараса Шевченка (<https://science.knu.ua/upload/iblock/35d/35d232242b24a0d67b42a49bea2b2ea7.pdf>), характеризується багаторівневистю та вимагає здійснення перевірки наявності у НПП належного рівня освіти, практичного досвіду, наукових публікацій у фахових виданнях України та видань, що індексуються у науково-метричних базах Scopus та WoS, розробки та оприлюднення навчально-методичних праць; наявності підвищення кваліфікації та проходження стажування не рідше одного разу на п'ять років. ЕГ підтвердила забезпечення дотримання ліцензійних вимог здійснення освітньої діяльності, перелік яких встановлено у Постанові Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації претенденти на посаду НПП кафедр пропонується

прочитати пробні лекції, провести практичні заняття тощо. За результатами обговорення на кафедрі складається мотивований висновок про професійні якості претендента. Для організації конкурсу на заміщення посад НПП наказом ректора утворюється конкурсна комісія. Конкурсний добір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів комісії, колегіальності прийняття рішень, об'єктивності та неупередженого ставлення до всіх. Враховуються наявність відповідної освіти, наукового ступеня, вченого звання, наукова діяльність претендента, досвід роботи, рівень трудової дисципліни тощо. Після конкурсного добору з НПП підписується договір (контракт) терміном до 5 років, у додатку до якого зазначаються показники наукової та професійної активності НПП на наступний термін. В умовах воєнного стану наявною є практика укладання договорів строком до одного року. В Університеті відсутня рейтингове оцінювання НПП за результатами їх діяльності.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

На підставі здійсненого опитувань ЕГ встановило, що Інститут сприяє залученню формами залучення роботодавців до освітнього процесу є: спільна розробка, перегляд та рецензування ОНП; організація та проведення науково-практичних заходів (конференцій, семінарів, воркшопів, гостьових лекцій тощо. Інформаційна взаємодія із роботодавцями здійснюється шляхом використання ресурсів Youtube (канал кафедри <https://www.youtube.com/@user-ni8xj3gr8f>), ZOOM, GoogleMeet та ін. Роботодавці залучені до освітнього процесу, зокрема, шляхом реалізації можливості надавати рецензійні відгуки на ОНП. Зокрема, у рецензії О.Дорошенка, директора НДІ ІВ НАПрН України висловлено обґрунтування необхідності реалізації системи підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», із спеціалізацією «Інтелектуальна власність». Під час акредитації та опитування фокус-групи роботодавців ЕГ встановило висунення пропозиції голови ГО «Клуб інтелектуальної власності», адвоката, патентного повіреного України Ю. Охромеева щодо доцільності розробки та впровадження окремої навчальної дисципліни присвяченої захисту торговельних марок в Україні. Попри спрямування ОНП на організацію та здійснення наукових досліджень поширеною є практика проведення Moot Court (зокрема, україно-американський воркшоп «Intellectual property fundamentals workshop and IP moot court kick-off event» (20.09.-21.09.2021) та ряд інших подібних заходів, що схвально оцінено здобувачами програми. Роботодавці часто стають ініціаторами проведення відкритих лекцій (наприклад, такою є практична лекція д.ю.н., адвоката, патентного повіреного, члена Національної асоціації патентних повірених України, радника «Дубинський & Ошарова» Миколи Потоцького на тему: "Бренди & Індустрія" (з використанням ZOOM) 02.12.2022 р.). Щорічною позитивною практикою залучення роботодавців до освітнього процесу є організація та проведення науково-практичних заходів (круглий стіл з нагоди відзначення Міжнародного дня захисту персональних даних «Актуальні питання захисту персональних даних: сьогодення та майбутнє» (27 січня 2023 року), Всеукраїнська науково-практична конференція "Інкорпорація та кодифікація законодавства як складові стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні" (18 листопада 2022 року) та інші заходи проводяться спільно із НДІВ НАПрН України).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ встановила, що роботодавці залучаються до проведення аудиторних занять у формі організації відкритих та гостьових лекцій (наприклад, лекція, проведена 30.11.2022 М. Кольцовим, експертом з аналізу і візуалізації даних, керівником відділу з навчання та розвитку YouControl «Робота з відкритими даними у юридичній практиці» від наших партнерів YouControl 30.11.22 (ZOOM) на тему «Робота з відкритими даними у юридичній практиці»). В межах реалізації ОНП Інститутом здійснюється популяризація ідеї належного захисту права інтелектуальної власності, зокрема, з нагоди Міжнародного дня інтелектуальної власності Український альянс по боротьбі з підробками та піратством (UAACP) спільно з Unreal Campaign від Міжнародної асоціації товарних знаків (INTA) у взаємодії із Київським національного торговельно-економічного університету, Хмельницьким університетом управління та права ім. Л. Юзькова та компанії «Пахаренко і партнери» 20 та 27 квітня 2021 року проведено дві соціальні акції в режимі онлайн в межах безстрокової національної просвітницької кампанії «Дні боротьби з підробками та піратством в Україні» <https://ip.law.knu.ua/news>.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Забезпечення розвитку НПП в Університеті здійснюється через систему підвищення кваліфікації: надання можливості стажування у провідних установах; підвищення кваліфікації в міжгалузевому інституті безперервної освіти, Центрі підвищення кваліфікації; сприяння проведенню тренінгів, семінарів, «круглих столів» тощо. НПП на базі Університету підвищують мовну та професійну підготовку в межах функціонування Інституту післядипломної освіти <http://www.ipe.knu.ua/> та його програмах підвищення кваліфікації: KNU professionals Digital skills Pro <https://www.facebook.com/kyiv.university/posts/5392026514155920> KNU Teach Week <http://www.univ.kiev.ua/news/11415> та KNU Teach CAMP. Забезпечення принципу доступності та прозорості інформації про заплановані заходи із підвищення кваліфікації на базі ЗВО гарантується в межах функціонування створеної платформи для НПП <https://www.facebook.com/KNUprofessionals/>. НПП, задіяні під час опанування обов'язкових освітніх компонентів ОНП, пройшли науково-педагогічне стажування у країнах Євросоюзу: П. Берзін

“Consilium Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” (Польща), м. Познань (Республіка Польща). Сертифікат № ОК 1787734 від 12.04.2018), В. Вавженчук (стажування у Варшавському університеті. Фах: «юридичні науки». Тема: «Захист трудових та цивільних прав у Польщі». (4 лютого 2019 – 14 лютого 2019р.). (Варшава, Польща, 2019), А. Козинець (науково-педагогічне стажування «Сучасні методи та засоби підготовки майбутніх правників», 01.02.-12.03 2021 року, Румунія, 180 годин) та ін..

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Систему стимулювання розвитку викладацької майстерності в Університеті ЕГ характеризує як багаторівневу. Нормативне регулювання реалізації стимулювання розвитку викладацької майстерності та досягнень у фаховій сфері на локальному рівні здійснюється відповідно до Положення про стимулювання співробітників КНУ імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності, затвердженого наказом Ректора № 71-32 від 31.01.2014 р., та Положення про створення комісії з матеріального заохочення», затвердженого розпорядженням ректора ЗВО від 10.12.2018р. за №113 <http://science.univ.kiev.ua/news/official/3247/>). Система стимулювання передбачає можливість встановлення доплат, надбавок, премій, матеріальної допомоги, оплати відряджень в межах території України та до зарубіжних країн. Розмір матеріального та морального стимулювання встановлюється відповідно специфіки і важливості виконуваної роботи, особистого внеску до освітньої діяльності університету. На базі Університету реалізується програма «Ukraine Higher Education Teaching Excellence Programme» та проєкт «Якісне навчання через якісне викладання» <https://www.facebook.com/KNUpofessionals/about>. Співробітники Інституту нагороджені грамотами, подяками, почесними грамотами (Т. Дідич, А. Козинець, Г. Остапенко, О.Кронда, Ю. Усік та ін.).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Здійснення процедур добору НПП та кадрового забезпечення ОНП характеризується прозорістю та дотриманням вимог відкритості та інформаційної доступності. Роботодавці залучаються освітнього процесу на різних його етапах: на етапі розробки та перегляду ОНП, при забезпеченні баз практики, при організації науково-практичних заходів та аудиторних занять. ЕГ встановило належний рівень обґрунтування висунених локальними актами кількісних та якісних критеріїв кадрового забезпечення ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутність щорічного рейтингового оцінювання НПП, що відноситься до ефективних мотивувальних засобів стимулювання професійного розвитку науковців. Рекомендуємо запровадити рейтингування як засіб стимулювання професійного розвитку науковців.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

За кількісними та якісними показниками функціональний зміст реалізації ОНП «Інтелектуальна власність» відповідає критерію 6. ЕГ константує дотримання вимог академічної та професійної кваліфікації НПП ОНП, що сприяє досягнення її цілей, програмних результатів та реалізації її спеціалізації. Здійснення процедури конкурсного добору НПП є чіткою та прозорою. В Інституті реалізуються різні форми залучення роботодавців до освітнього процесу та науково-дослідної діяльності, що здійснюється в межах ОНП. Професійна та академічна кваліфікація НПП відповідає тим дисциплінам, які вони забезпечують при реалізації ОНП. Конкурсний відбір на вакантні посади ОНП відбувається із дотриманням принципів відкритості, прозорості, об'єктивності, обґрунтованості та інформаційної доступності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених

освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час акредитаційних зустрічей, у нас була можливість побачити: (1) аудиторії ЗВО та їх технічне обладнання; (2) бібліотеку імені М. Максимовича; (3) столову ЗВО; та (4) укриття. Каталог бібліотеки імені М. Максимовича доступний за посиланням: <https://bit.ly/3T9u1xZ>. Здобувачі ВО згадували, що мали можливість користуватись матеріалами бібліотеки. Також було продемонстровано підручники на кафедрі ЗВО. Електронних копій підручників немає. У здобувачів є доступ до матеріалів кафедри, які розміщені за посиланнями: <https://cutt.ly/p8VcNpn>, <https://cutt.ly/l8Vc2Ex>, <https://cutt.ly/B8Vc3xC>. Здобувачі ВО згадували про можливість користуватись реферативною базою даних SCOPUS та Web of Science. Щодо технічно забезпечення аудиторій, то наявний один проєктор, на кафедрі доступний телевізор, комп'ютер та принтер. Було продемонстровано фотографії комп'ютерного класу. Доступ для здобувачів є обмеженим та потребує отримання попередньої згоди на відвідування класу. Також було продемонстровано залу для проведення модельних судових засідань (за посиланням: <https://bit.ly/3yguAtx>). Також гарант ОП та здобувачі ВО згадували про наявність Інтернету (вай-фаю) на території ЗВО. На сайті ЗВО є згадка про гуртожитки для іногородніх здобувачів ВО (за посиланням: <https://bit.ly/3JadJE>). Було продемонстровано функціонуючу столову, ліфт для осіб із особливими потребами та психологічний кабінет.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У викладачів та здобувачів є доступ за перепустками до (1) матеріалів бібліотеки імені М. Максимовича; (2) комп'ютерного класу. Здобувачі ВО згадували про можливість безоплатно користуватись реферативною базою даних SCOPUS та Web of Science. Також здобувачі ВО зазначали, що викладачі та адміністрація ОП заохочувала брати участь в наукових та науково-дослідних конференціях; запрошували гостей лекторів на різні науково-практичні тематики, що сприяли кращому розумінню ОП. Згадувалось також і про заохочення проходження різноманітних онлайн-курсів, що пов'язані із тематикою та спрямуванням ОП. Здобувачі ВО також зауважили, що адміністрація ОП сприяє залученню студентів до розробки ОП у вигляді участі студентського парламенту на вченій раді. Згадували і про можливість безкоштовно пройти перевірку на антиплагіат при написанні кваліфікаційних магістерських робіт. Також опитування здобувачів ВО (доступ за посиланням <https://bit.ly/3LfoaQw>) показує, що лише 42,86% респондентів вважають, що на факультеті (інституті) є вільний доступ до сучасної наукової та навчальної літератури.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Здобувачі ВО та випускники згадували, що їхнє навчання в ЗВО проходило комфортно, аудиторії були теплими. Також поділились, що їх викладачі всіляко намагались підтримати психологічно та іншим чином, щоб навчання проходило максимально комфортно в умовах воєнного стану. Гарант ОП також продемонстрував наявність ліфту для людей з інвалідністю, а також наявності шрифту Брайля на деяких табличках у корпусі.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

В ОП є сторінка у Фейсбуці (за посиланням <https://www.facebook.com/Intelproperty.knu/>), куди публікується інформація про наукові конференції, гостьові лекції, а також підсумки за проведеними заходами. Також розміщується інформація на сайті кафедри (доступ за посиланням <https://ip.law.knu.ua/>) та НН Інституту права в розділі студенту (доступ за посиланням <http://law.knu.ua/index.php/ua/studentu>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В навчальному корпусі є ліфт та шрифт Брайля на деяких табличках у корпусі. Також ззовні корпусу є пандус. Також за допомогою пошуковика на сайті ЗВО можна знайти Сторінку "Університет рівних можливостей" (доступна за посиланням <https://bit.ly/3YDt2a8>), де є інформація про (1) Пам'ятку "Про правила комунікації із людьми з інвалідністю" (доступна за посиланням <https://bit.ly/3ZF3Poh>); (2) Порядок супроводу осіб з інвалідністю (доступний за посиланням <https://bit.ly/3mM1VMV>).

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО затверджено “Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка” (доступ за посиланням <https://bit.ly/3JyWKc6>). Проте, варто зауважити, що здобувачі ВО згадували, що конфліктних ситуацій не виникало, але про саму процедуру їх вирішення їм не відомо. Здобувачі ВО поділились досвідом, що більшість конфліктних ситуацій могли вирішити особисто із викладачами. Викладачі також наголошували про відсутніх конфліктних ситуацій із здобувачами ЗВО, згадували про “Етичний кодекс університетської спільноти” (доступний за посиланням <https://bit.ly/3ZWtdcF>). У самому кодексі про конфліктні ситуації вказано наступне: “запобігати конфліктним ситуаціям, а в разі їх виникнення – розв’язувати на основі неупередженого, прозорого та докладного вивчення”. Проте процедури вирішення конфліктів в етичному кодексі немає, тому не можемо стверджувати про ознайомлення із такою процедурою. Інші документи, що подані ЗВО: - Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://bit.ly/3YDNqiv>); - Заходи щодо запобігання та протидії корупції (затверджена Антикорупції на програма <https://bit.ly/3Jwetk9>); - Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно- обумовленому насильству у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введений в дію наказом ректора від 08.02.2022 № 79-32 (<https://bit.ly/3l1u7uH>); Пам’ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, введено в дію наказом ректора від 10.11.2021 № 897-32 (<https://bit.ly/425tjp5>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

В Університеті наявна матеріально-технічна база, що здатна забезпечити організацію освітнього процесу, в тому числі бомбосховище, яке обладнено доступом до мережі Інтернет. Наявним є доступ до наукової бібліотеки ім. М. Максимовича. Також позитивним моментом є зала для проведення модельних судових засідань; наявність забезпечення для осіб з інвалідністю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Складнощі із пошуком інформації чи документів на сайті ЗВО (ускладнює доступ студентів до інформації); неактуальна інформація на сайті <http://law.knu.ua/ua/oholoshennia-kafedry> (дата публікації 16.10.2020); недостатня кількість доступних навчальних матеріалів в електронному форматі; відсутність просвітницьких заходів щодо протидії конфліктним ситуаціям, антикорупційним; не ознайомленість здобувачів ВО про процедури вирішення конфліктних ситуацій; мала кількість здобувачів ЗВО беруть участь в опитуваннях. Рекомендуємо розширити кількість електронних матеріалів для навчання, за можливості розширити канали комунікації із здобувачами ВО та потенційними абітурієнтами на електронних ресурсах та соцмережах ОП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом відповідає визначеному критерію, з недоліками, що не є суттєвими, що можуть бути усунені у найкоротші строки.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Відповідно до Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу у КУН ім. Т. Шевченка терміни планового перегляду ОП становлять від 2 до 5 років. Згідно п.2.2. Положення програма може бути змінена з підстав (1) Зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за відповідним рівнем та/або спеціальністю, у тому числі прийняття нових освітніх і професійних стандартів; (2) Висновків за результатами щорічного моніторингу освітньої програми, які свідчать про невідповідність розрахованого навантаження реальному навантаженню здобувача ВО на опанування програми у цілому та/або окремих освітніх компонентів;

недостатній рівень опанування програмних результатів навчання більшістю здобувачів вищої освіти; недостатню валідність результатів оцінювання тощо. У зв'язку імплементацією в освітньому процесі стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право», затвердженого і введено в дію наказом МОН України від 17.08.2020 р. № 1053, на засіданні Вченої ради Інституту права була затверджена нова редакція ОНП «Інтелектуальна власність». ОНП для здобувачів вищої освіти 2022 року набору була оновлена у зв'язку з прийняттям Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право, спеціальність 081 Право, затвердженого і введеного в дію наказом МОН України від 20.07.2022 р. № 643. Оновлену ОНП «Інтелектуальна власність» було затверджено рішенням Вченої ради НН Інституту права від 05.09.2022 р. та введено в дію наказом ректора від 19.09.2022 р. за №501-32. З огляду на потребу підготовки здобувачів ВО до ЄДКІ було включено ОК «Актуальні проблеми трудового права. Охорона прав інтелектуальної власності працівників» Пропозиції роботодавців враховувалися при визначенні цілей та програмних результатів навчання, а також при формуванні переліку дисциплін ОНП у процесі роботи над змінами ОНП 2021 та 2022 років. Документи ЗВО, що передбачають процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукових програм: - Положення про організацію освітнього процесу у КНУТШ введено в дію Наказом Ректора від 31 серпня 2018 року за №716-32 (Редакція 2022 року) (<https://bit.ly/3T5UxrJ>); - Наказ ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 “Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника” (з додатками) (<https://bit.ly/3Fj9dhw>); - Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ, введено в дію наказом ректора № 384-32 від 12 червня 2020 року (<https://bit.ly/3LgNoTn>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП обговорювалася на засіданнях Студентського парламенту НН Інституту права, про що згадували здобувачі ВО та члени студпарламенту. Здобувачі ВО звернули увагу, що були враховані їх пропозиції щодо врахування при формуванні навчальних дисциплін програми ЄДКІ; надання студентам практичних знань та вмінь у сфері охорони інтелектуальної власності зокрема у Витягах протоколів засідання Студпарламенту від 31.08.2022 (доступ за посиланням <https://bit.ly/3loaLpL>) та від 20.01.2021 (доступ за посиланням <https://bit.ly/3TasffN>). Зокрема, на підставі їх пропозиції було змінено назву обов'язкового компонента освітньої програми «Актуальні проблеми адміністративного та інформаційного права» на «Актуальні проблеми адміністративного, інформаційного права та судочинства». Згідно із протоколом №1/1 від 21.01.2021, участь у засіданні кафедри також брало два здобувачі ВО. Також у Положенні про студентське самоврядування (доступ за посиланням <https://cutt.ly/jYVxgFT>) визначено права і можливості студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, брати участь в управлінні університету, бути делегованими до дорадчих та робочих органів, вносити пропозиції щодо змісту навчальних планів і програм, удосконалення науково-дослідної роботи, освітнього процесу, тощо визначаються. Крім того, рішення адміністрації не пізніше, ніж за 10 днів до прийняття, мають повідомлятися органам студентського самоврядування для їх своєчасного реагування. Здобувачі ВО згадували про Департамент соціологічних досліджень (<http://sp.knu.ua/wpcontent/uploads/2021/06/розпорядження-114.pdf>), який безпосередньо може ініціювати збір інформації про якість ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

До процесу обговорення та періодичного перегляду ОП залучаються роботодавці шляхом: (1) включення представників до робочої групи з перегляду та оновлення ОНП (О.П.Орлюк, д.ю.н., в.о. директора ДО «УКРНОІВІ», С.А.Петренко, к.ю.н. судовий експерт, О.Ю.Кашинцева, к.ю.н., завідувач відділу дослідження прав інтелектуальної власності та прав людини у сфері охорони здоров'я НДІ ІВ НАПрН України; (2) запрошення на засідання кафедри для обговорення змін до ОП (голова комітету з інтелектуальної власності НААУ, адвокат, патентний повірений України Потоцький М.Ю.; заступник директора НДІ ІВ НАПрН України Дорожко Г.К., директор ТОВ «АйПі Стайл», адвокат Ортинська М.Ю.); (3) рецензування ОПП (голова правління ГО «Національна асоціація патентних повірених» Сопова К.А., партнер ТОВ «Патентно-юридична агенція «Дубинський та Ошарова» В.Ю.Сопільняк, директор НДІ ІВ НАПрН України О.Ф.Дорошенко). На зустрічі із роботодавцями було отримано лише позитивні відгуки щодо роботи керівництва ОП, а також розповідали про їх пряме залучення до процесів оновлень ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО координація роботи зі сприяння працевлаштуванню випускників здійснюється відділом сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками Університету. Здобувачі ВО мають можливість брати участь у Днях правничої кар'єри, до проведення яких залучаються провідні юридичні компанії. 27.10.2022 було проведено День правничої кар'єри де залучили відомі юридичних компаній (Eterna Law, KPMG, Metinvest, EQUITY, Sayenko Kharenko та ін.). Також функціонує асоціація випускників ALUMNI (доступ за посиланням

<https://alumni.law.knu.ua/pro-asotsiatsiiu>). Варто зауважити, що на зустрічі із випускниками було багато представників провідних юридичних компаній та організацій (IP MAMUNYA, Sayenko Kharenko, WIPO, IPStyle та ін.).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Активну участь у виявленні недоліків беруть участь як роботодавці, так і здобувачі ВО. Як вже зазначалось, було здійснено наступні зміни: вилучені обов'язкові компоненти освітньої програми «Переддипломна практика», «Асистентська практика», «Організація роботи патентного повіреного», «Основи евристики та системного аналізу»; «Економіка інтелектуальної власності»; «Маркетинг інтелектуальної власності»; запроваджені ОК «Науково-дослідницька практика» та «Практика»; «Актуальні проблеми кримінального права та кримінального процесу», «Міжнародне право та міжнародна охорона інтелектуальної власності»; змінені назви ОК «Державна система правової охорони інтелектуальної власності» на «Актуальні проблеми конституційного права та національна система правової охорони інтелектуальної власності»; «Професійно-орієнтована англійська мова» на «Правнича іноземна мова»; «Захист прав інтелектуальної власності» на «Актуальні проблеми процесуального права. Захист прав інтелектуальної власності», «Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності» на «Актуальні проблеми цивільного права та розпорядження майновими правами інтелектуальної власності» тощо (доступ за посиланням <https://bit.ly/3ZBlgyG>). Саме такі дані були з'ясовані ЕГ під час участі в зустрічі з роботодавцями та здобувачами ВО; також на цьому наголошував і науково-педагогічний склад ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО зазначає (у відповідь на запит №19), що ОНП та ОПП НН Інституту права наразі проходять акредитацію, тому при аналізі рекомендацій за результатами акредитацій інших освітніх програм було взято до уваги результати обговорень освітніх програм Університету у 2019/2020 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1650>, у 2020/2021 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1894> та у 2021/2022 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2123>, які розглядалися на засіданнях Вченої ради Університету та НН Інституту права.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ було встановлено, що у ЗВО є сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку ОП, оскільки є зацікавленість у залученні здобувачів ВО; зацікавленість у співпраці з роботодавцями для практичного реформування ОП. Моніторинг ефективності ОП також відбувається під час публічних дискусій щодо змісту та якості освітнього процесу на науково-практичних конференціях та інших наукових заходах, організаторами яких спільно з НН Інститутом права є ЗВО, органи державної влади, громадські організації, наукові установи, а також у процесі рецензування навчальних посібників та інших навчальних матеріалів, які підготовлені викладачами за ОНП для їх використання в освітньому процесі.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивними практиками є активна залученість роботодавців до оновлення ОП, зокрема, під час проведення науково-практичних заходів, майбутнього працевлаштування випускників ОП, функціонування спільноти випускників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Недоліком є пасивна участь здобувачів до оновлення змісту ОНП. Рекомендуємо активніше залучати студентів до висловлювання побажань щодо змін до ОП (зокрема через якісне збільшення респондентів, що проходять опитування) та активної участі в студпарламенті.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Загалом відповідає визначеному критерію, з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті ЗВО доступна інформація із документацією щодо: - Основним документом Університету, яким регулюються права та обов'язки учасників освітнього процесу є Статут Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf>); - Правовий статус учасників освітнього процесу також регламентується: "Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка" (https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf); - "Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка" (<https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>); - Етичний кодекс університетської спільноти (<https://www.knu.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>); - "Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка" (<https://www.knu.ua/pdfs/official/Procedure-for-resolving-conflict-situations-in-University.pdf>); - Положення "Про гарантії освітньої програми в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка" (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=1678>); - Правила внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<https://studmisto.knu.ua/management/documents/regulation-documents/257-pravyly-vnutrishnohorzporiadku>). Проте, варто зауважити, що більшість інформації достатньо важко знайти відвідувачу сайту.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На підставі аргументації триваючої виїзної акредитаційної експертизи ОНП на сайті ЗВО відсутні проекти ОНП на 2022-2023 н.р. Під час проведення виїзної акредитації встановлено, що гарант ОНП та НПП очікує на рекомендації ЕГ, на підставі яких заплановано здійснення підготовки проекту освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО через пошуковик можна знайти сторінку про ОП "Інтелектуальна власність" (доступ за посиланням <https://law.knu.ua/ua/osvitnia-prohrama-intelektualna-vlasnist>). Проте, важко зрозуміти, коли було оновлено інформацію про ОП, оскільки дата публікації зазначена 03.02.20. Також є сторінка із інформацією про ОНП (доступ за посиланням <https://bit.ly/3J8dTru>).

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сайт ЗВО містить багатоаспектну інформацію про зміст освітнього процесу, права та обов'язки його учасників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною є невпорядкованість підходів щодо забезпечення доступу до інформації про освітні програми, перелік вибіркового навчальних дисциплін, РНПД, та розмежування відомостей, що мають подаватися на сайтах ЗВО, Інституту права та кафедри, що створює перешкоди для оперативного ознайомлення з їх змістом. Рекомендуємо впорядкувати та узгодити інформацію надану на зазначених сайтах.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Встановлено загальну відповідність ОНП Інтелектуальна власність другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» Критерію 9. Підкритерії 9.2, 9.3 виконані не в повному обсязі. Виявлені недоліки можливо усунути в найкоротші строки.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Добкіна Катерина Робертівна

Члени експертної групи

Коваль Ірина Федорівна

Легеза Юлія Олександрівна

Серединська Юлія Аркадіївна